

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

научна специалност: гражданско и семейно право, професионално направление 3.6.
„Право”

автор: Красимир Стоянов Коев

тема: „Заместване в дълг”

изготвил становището: доц. д-р Захари Емилов Торманов, хабилитиран по научна специалност гражданско и семейно право, професионално направление 3.6. „Право” в ЮФ на УНСС

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със Заповед № 3360 от 19.11.2014 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” съм определен за член на журито за защита на посочения по-горе дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”. Бяха ми представени: дисертацията, автобиография и списък с приносите. След запознаване с представените ми материали давам следното становище:

Информация за дисертанта

Дисертантът Красимир Стоянов Коев е завършил специалност „Право” в ЮФ на СУ "Св. Климент Охридски" през 1990 г.

През 1993 г. е вписан като адвокат в Адвокатска колегия – гр. Бургас, като и по настоящем упражнява адвокатска дейност.

От 01.09.1993 г. и понастоящем е асистент в Бургаския свободен университет, като от 2011 г. е главен асистент. В това си качество води семинарни занятия по дисциплините: Облигационно право; Търговско право; Основи на Гражданското право.

Видно е от горната справка, че дисертантът има значителен практически опит в правоприлагането, както и в преподаването на юридически дисциплини. Този му опит е дал сериозно положително отражение в разработения дисертационен труд. Налице е

съвпадение между областта на научните му изследвания и областите, в които практикува и води семинарни занятия.

Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представената дисертация е в обем от 266 страници. Направени са 329 бележки под линия. Библиографията включва 71 заглавия на български, английски, руски и френски езици.

В структурно отношение дисертационният труд съдържа: съдържание; увод; изложение в три глави; заключение; библиография. Като обем и в структурно отношение дисертацията отговаря на изискванията в ЗРАС, ППЗРАС и възприетото относно такъв вид научни разработки.

Цитиранията са направени коректно с позоваване на източника и точното място на позоваването. По отношение на бележките под линия може да се направи препоръка тези от тях, които представляват част от обосновката по определена теза, да бъдат „върнати” в основния текст.

В съдържателно отношение дисертацията е посветена на заместването в дълг. Този институт, макар и отдавна познат на позитивното право и правната доктрина, в последните няколко десетилетия не е разработван на монографично ниво. Последните по цялостни съчинения по темата на проф. Л. Василев и на проф. В. Ганев са писани по отменения Закон за задълженията и договорите. Следователно дисертационната разработка може да се определи като първото цялостно изследване на института на заместването в дълг съгласно уредбата по сега действащия Закон за задълженията и договорите.

Практическата актуалност на разработката може да се обоснове с обстоятелството, че в условията на икономическа криза често се налага използването на гъвкави схеми за реструктуриране на задълженията, включително и чрез промяна на задължените лица. В този смисъл едно такова цялостно изследване на института на заместването в дълг несъмнено би подпомогнало правоприлагането и правните субекти при намиране на най-сполучливи и гъвкави юридически способи за уреждане на отношенията си, къквто инструмент безспорно е и заместването в дълг.

Оценка на научните и научно-приложните резултати

Добра база за положителния резултат от научното изследване е възприемането на подходяща структура на изследването и изложението. Методологически издържано изложението започва с проблематиката относно понятието и характеристиките на заместването в дълг и договорите, чрез които то се реализира. Проследено е историческото развитие на института във вътрешното ни право и в сравнителноправен план. Разгледан е обстойно договорът за заместване в дълг съобразно възприетите в доктрината класически класификации на договорите. В Глава втора е разгледано сключването на договора и особеностите му относно предмета (различните видове задължения) и различните способи (конструкции) за сключването му. Глава трета логично е посветена на действието на договора, като обстойно са анализирани отношенията между: стария и новия длъжници; стария длъжник и кредитора; новия длъжник и кредитора. Разгледани са и процесуални въпроси, като процесуалното правоприемство и съдбата на арбитражната клауза при заместване в дълг.

Особено наукоемка и важна за изследването е направената съпоставка и отграничение на заместването в дълг от сходни правни фигури. Именно в тези съпоставки най-добре личи добрата теоретична подготовка на дисертанта и умението му да изгражда издържани правнологически тези. Обстойно е сравнението на заместването в дълг със субективната новация. На това сравнение оправдано е отделено значително внимание предвид историческото развитие на института на заместването в дълг.

Методично дисертантът представя познатите на доктрината тези по определен въпрос и излага аргументирано и обосновано своята теза. Уверено може да се посочи, че теоретичната подготовка на дисертанта и умението му за задълбочен анализ по поставените въпроси видимо надхвърлят обичайното изисквано ниво за придобиване на научната и образователна степен „доктор“.

Оценка на научните и научно-приложните приноси

Систематичното и методологически правилно извършено изследване на проблематиката на заместването в дълг е дало възможност на дисертанта да постигне добре аргументирани научни и научно-приложни резултати, които имат приносен характер. Като примери за такива могат да бъдат посочени следните:

1. Безспорен научен принос е цялостното систематично изследване на института на заместването в дълг;

2. Приносен характер има и съпоставката на заместването в дълг и другите способи за преминаване на дълга към друг правен субект, като прехвърлянето на търговско предприятие, продажбата на наследство по чл. 212 ЗЗД, преобразуване на търговско дружество чрез разделяне и отделяне;

3. Виждането как да се тълкува волята на страните като заместване в дълг или като субективна пасивна новация – дисертантът извежда като основен критерий наличието на *animus novandi*, който не се предполага;

4. Анализът на възможността да се прехвърлят и задължения *intuitu personae* (стр. 134-136);

5. Анализът на заместването в дълг при наличие на активна солидарност и одобрение само от един от кредиторите, като се прави изводът, че вземането на останалите кредитори към стария длъжник ще се запази, като се намали с частта на одобрилия заместването кредитор. Също и важната за случая уговорка, че това е приложимо само при делими престации.

Изброяването на приносните моменти в работата не е изчерпателно. Към научно-приложните приноси следва да се отбележат и направените няколко предложения за подобряване на правната уредба, които са в резултат на цялостното изследване на института на заместването в дълг.

Критични бележки и препоръки

Към изложеното в дисертацията могат да се направят и някои критични бележки, които като цяло представляват по-скоро препоръки с оглед подобряването на дисертацията. Например тезата на стр. 59, че при заместване в дълг чрез договор между кредитора и новия длъжник, не е необходимо волеизявление на стария длъжник и той дори може да не знае, заслужава обмисляне и по-обстойна аргументация относно това дали с това заместване в дълг не е налице опрощаване на дълга на стария длъжник, съответно дали освобождаването от дълга не е с дарствено намерение, в които случаи българското право би изисквало съгласие и от негова страна. Относно твърдението за неформалния характер на договора за заместване в дълг, включително и когато дългът е

от формален договор, трябва да се изследват разрешенията в нормите на чл. 293, ал. 2 и 6 от Търговския закон и дали тези разпоредби не изискват спазване на формата на първоначалния договор. Непрецизна е формулировката на стр. 130 относно прехвърлянето на „задължение за обратно изкупуване”, както и твърдението, че такава уговорка е нищожна, без да се посочи изрично уредената в чл. 333 ТЗ възможност за това. Възможността за частично одобрение от кредитора на заместването в дълг (стр. 173) не е разгледано в контекста на неделимите престации, както това е направено при разглеждането на одобрението от един кредитор при активна солидарност.

Направените критични бележки не умаловажават значимостта на дисертацията и мнението ми, че дисертантът притежава задълбочена теоретична подготовка в областта на частното право и е способен да извършва качествени научни изследвания и да формира добре аргументирани изводи от тях.

Заключение и крайна оценка

Представеният дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на ЗРАС и на ППЗРАС, като съдържа научни и научноприложни резултати, представляващи оригинален принос на кандидата в науката.

Крайната ми оценка за дисертационния труд на Красимир Стоянов Коев на тема: „Заместване в дълг” е **ПОЛОЖИТЕЛНА**. Постигнатите резултати от научното изследване ми дават основание да предложа на уважаемото научно жури на Красимир Стоянов Коев да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”.

17.12.2014 г.

подпис:

/доц. д-р Захари Торманов/